

Академічна добročесність очима студентів

Оксана Стоколос-Ворончук

Академічна доброчесність базується на згоді усіх учасників академічного процесу дотримуватися правил та виконувати покладені на них обов'язки. На жаль, непорозуміння між викладачами та здобувачами вищої освіти часто призводять до взаємної неприязні. Доброчесність є необхідною й важливою складовою будь-якого істинного досвіду освіти – доброчесність з боку як викладача, так і здобувача вищої освіти

- *чи хотіли б ви, щоб вас оперував лікар, який списував і нечесно здобував оцінки в медичному університеті?*
- *чи почувалися б ви впевнено й комфортно на мосту, спроектованому інженером, який списував і нечесно здобував оцінки в технічному університеті?*
- *чи довірили б ви складання вашої податкової звітності бухгалтеру, який на іспиті списував відповіді у свого сусіда?*

Міжнародний центр академічної доброчесності при Ратлендському інституті етики, Університет Клемсон в Південній Кароліні, розробив документ “**Фундаментальні цінності академічної доброчесності**” (Fishman 2012). За цим підходом, академічна доброчесність – це відданість академічної спільноти, навіть перед лицем труднощів, **шести фундаментальним цінностям:**

Довіра

Академічні спільноти доброчесності стимулюють і покладаються на клімат взаємної довіри. Клімат довіри заохочує і підтримує вільний обмін ідеями, який у свою чергу дає можливість науковим пошукам реалізуватися найповнішою мірою

Чесність

Академічні спільноти доброчесності просувають пошук істини й знання через інтелектуальну та особисту чесність у процесі навчання, викладання, наукових досліджень і надання сервісів по дорученню адміністрації

Справедливість

Академічні спільноти доброчесності встановлюють чіткі й прозорі очікування, стандарти для підтримання справедливості у стосунках між здобувачами вищої освіти, викладачами та адміністративним персоналом

Повага

Академічні спільноти доброчесності цінують інтерактивну, кооперативну та партисипативну природу навчання і пізнання. Вони поважають та вважають за належне розмаїття думок та ідей

Відповідальність

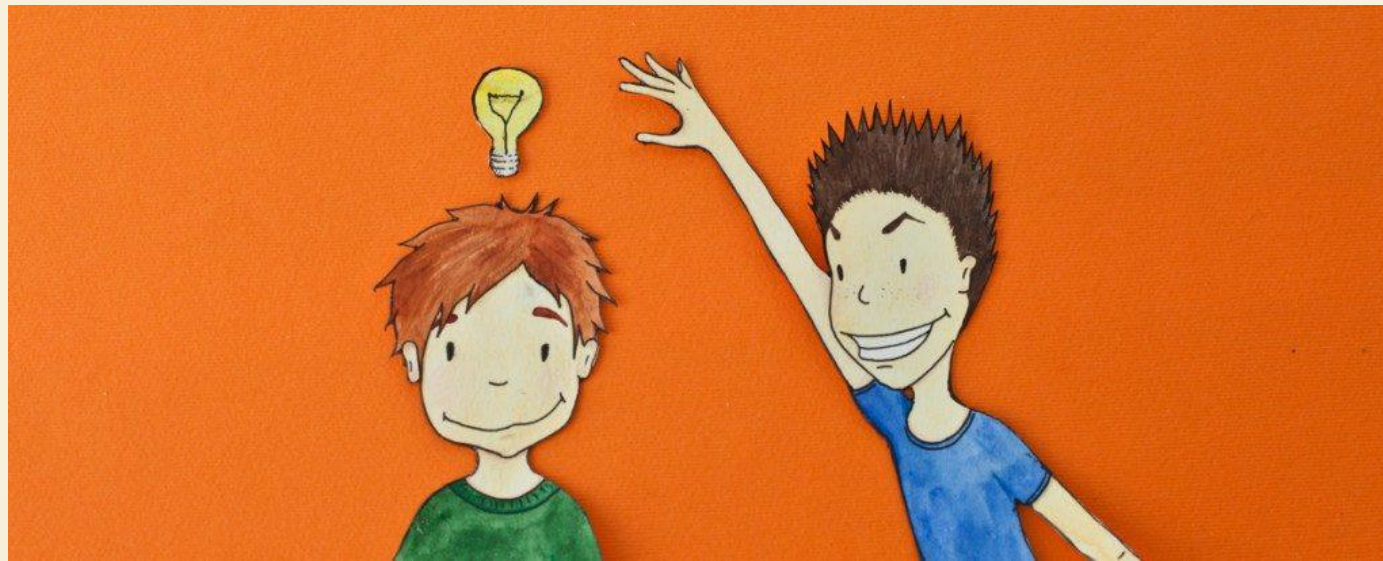
Академічні спільноти доброчесності покладаються на принципи особистої відповідальності, що підсилюється готовністю окремих осіб і груп подавати приклад відповідальної поведінки. Підтримують взаємно узгоджені стандарти, а також вживають належних заходів у випадку їхнього недотримання

Мужність

Для розбудови й підтримання академічних спільнот доброчесності потрібно більше, ніж просто вірити в фундаментальні цінності. Трансформація цінностей від розмов про них до відповідних дій, їхнє відстоювання в умовах тиску і труднощів потребує рішучості, цілеспрямованості і мужності

Порушенням академічної доброчесності вважається:

- **фабрикація** - вигадкування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі або наукових дослідженнях;
- **фальсифікація** - свідомо зміна чи модифікація вже наявних даних, що стосуються освітнього процесу чи наукових досліджень;
- **списування** - виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання, зокрема під час оцінювання результатів навчання;

- **хабарництво** - надання (отримання) учасником освітнього процесу чи пропозиція щодо надання (отримання) коштів, майна, послуг, пільг чи будь-яких інших благ матеріального або нематеріального характеру з метою отримання неправомірної переваги в освітньому процесі;
- **шахрайство** - проходження процедур контролю знань підставними особами;
  - використання системи прихованих сигналів при виконанні групових контрольних заходів, тестів, тощо з однаковими варіантами;
  - симуляція погіршення стану здоров'я, хвороби, з метою уникнення контрольних заходів
  - використання родинних або службових зв'язків для отримання позитивної або вищої оцінки при складанні будь-якого виду підсумкового контролю або переваг у роботі.

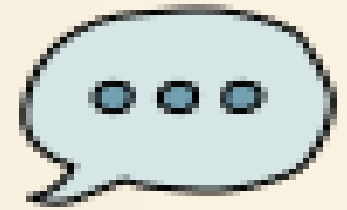

Серед порушень академічної доброчесності найбільш розповсюдженим є академічний плагіат

– за результатами досліджень до нього вдаються близько 90% студентів. «Скопіювати–вставити» – один з найпопулярніших методів підготовки усіх типів робіт, починаючи зі шкільного твору аж до наукових статей. З розвитком інформаційних технологій пошукові системи за мілі-секунди пропонують тисячі результатів запитів, які досить просто можна скопіювати, перекласти з іноземної мови та використати у своїх працях, приховуючи запозичення елементарними діями. Закон України «Про освіту» (від 05.09.2017) на офіційному рівні визначає академічний плагіат як оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості) та/або відтворення опублікованих текстів інших авторів без зазначення авторства.

Отже несанкціоноване використання чужих напрацювань — неприйнятне. Чому це важливо?

- Повага до авторства – віддати належне тим, хто провів оригінальні дослідження та підготував публікацію
  - Надання можливості іншим за необхідністю звернутися до цих праць
  - Особисте практикування академічного письма і мовлення

Для роботи з текстом, перевірки правомірності і коректності запозичень, а також виявлення ознак академічного плагіату існує чимало різноманітних методів та засобів. Перш за все, це попередній аналіз тексту, який дозволяє змістовно виявити **основні ознаки плагіату**:

- Написання роботи складною мовою, наявність професійних термінів чи висновків, що виходять за рівень знань студента .
- Стилiстична неоднорiднiсть текстової частини дослідження.
- Перелік джерел, що викликає сумніви (занадто довгий перелік, посилання на неофіційні Інтернет-ресурси, наприклад, «банки рефератів»).
- Цитати із публікацій більш пізнього видання або, навпаки, застарілі дані.
- Відсутність зазначених джерел у бібліотеках.

На розвиток і поширення різних форм плагіату впливають, з одного боку, невпевненість у власних силах та невміння планувати і організувати час, а з іншого – низький рівень інформаційної культури, відсутність практики академічного письма, чіткого розуміння уніфікованих норм інтелектуального запозичення в академічному просторі. Тобто багато студентів, які вдаються до плагіату, роблять це не навмисно. Вони просто **не знають або не розуміють, що саме є плагіатом, і тому не усвідомлюють, що вдаються до шахрайства.** Виникає питання: Що робити і як запобігти плагіату під час підготовки академічних текстів?

Отже, відповідь така – набувати та удосконалювати навички академічного письма – компетентності з формулювання та обґрунтування власних ідей з критичним аналізом фактів і попередніх досліджень.

За порушення академічної доброчесності педагогічні, науково-педагогічні та наукові працівники закладів освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності:

- відмова у присудженні наукового ступеня чи присвоєнні вченого звання;
- позбавлення присудженого наукового (освітньо-творчого) ступеня чи присвоєного вченого звання;
- відмова в присвоєнні або позбавлення присвоєного педагогічного звання, кваліфікаційної категорії;
- позбавлення права брати участь у роботі визначених законом органів чи займати визначені законом посади.

За порушення академічної доброчесності здобувачі освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності:

- повторне проходження оцінювання (контрольна робота, іспит, залік тощо);
  - повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми;
  - відрахування із закладу освіти (крім осіб, які здобувають загальну середню освіту);
  - позбавлення академічної стипендії;
- позбавлення наданих закладом освіти пільг з оплати навчання

Використані джерела:

1. <https://crkp.sumdu.edu.ua/images/Artuyhov.pdf>
2. <https://www.pdaa.edu.ua/content/pryncypy-akademichnoyi-dobrochesnosti>
3. https://kodeksy.com.ua/pro_osvitu/statja-42.htm
4. <http://repo.knmu.edu.ua/bitstream/123456789/26738/5/%D0%9F%D0%B0%D0%B2%D0%BB%D0%B5%D0%BD%D0%BA%D0%BE%D0%90%D0%94%20%D1%81%D1%82%D1%83%D0%B4%D0%B5%D0%BD%D1%82%D0%B0%D0%A2%D0%B5%D0%BA%D1%81%D1%82.pdf>
5. https://don.kyivcity.gov.ua/files/2019/1/1/motyvitsiiz_uchniv.pdf

Дякую за увагу!

